

Lelkésztovábbképző tanfolyam

1991. július 2—12. között került sor a IX. tanfolyam megtartására Kolozsváron, melyen részt vettek: Ádám Dénes homoródkeményfalvi, Bartha Alpár gyepesi, Bálint Imre alsófelsőszentmihályi, Benedek Ágoston kolozsvári, Biró Mihály firtosmartonosi, Botha Dénes fiatfalvi, Fazakas Károly ürmösi, Fekete Levente sepsiköröspataki, Keresztes Sándor h-szentpáli, Kibédi Pál gagyai, Kiss Mihály nyárádszentlászlói, Kovács Sándor magyarzsákodi, Kotecz József felsőrákosi, Lőrinczi Károly aranyosrákosi, Léta Áron lupény-vulkáni, Márkos Ervin oklándi, Máthé Sándor olthévízi, Nyitrai Csongor ádámosi, Pálffy Tamás datki, Rázmány Csaba alsóboldogfalvi és Varga Sándor nyárádszentmártoni lelkészek. A tanfolyam tárgyát képező témakörök: bibliateológiából: János evangéliuma (dr. Szabó Árpád), rendszeres teológiából: Bűn és bűnbocsánat (dr. Rezi Elek), unitárius egyháztörténelemből: Egyháztársadalmi egyesületeink a 19. és 20. században (dr. Erdő János), gyakorlati teológiából: Prédikáció (dr. Szabó Árpád).

Július 7-én vasárnap szószéki szolgálatot végeztek: Keresztes Sándor a kolozsvári belvárosi, Ádám Dénes az iriszi és Rázmány Csaba a monostori egyházközségben. A tanfolyam keretében az amerikai Susan Robin angol nyelvet tanított.

Unitárius Ifjúsági Konferencia

Az unitárius ifjúság 1991. július 21—23. napjain tartotta meg első szabad konferenciáját Székelykeresztúron. A gyűlés témája volt: *Kötődésünk vallásunkhoz, népünkhöz és szülőföldünkhöz*, melynek keretében a következő előadások hangzottak el: dr. Rezi Elek teol. tanár Az unitárius ifjúság lelki megújulása; Szász Ferenc lelkész: Kötődésünk vallásunkhoz; Török Katalin tanárnő: Kötődésünk népünkhöz és szülőföldünkhöz; Kovács Sándor teol. hallgató: Az unitárius ifjúsági mozgalom története; Molnár Lehel teol. hallgató: Székelykeresztúr múltja; Vitafórum: Mit vár egyházunk az ifjúságtól? Mit vár ifjúságunk az egyháztól? Az előadásokat 4 vitacsoportban tárgyalták meg dr. Rezi Elek, Szász Ferenc, Márkos Ervin és Kovács István vezetésével.

A konferencia megnyitó istentiszteletén Kovács István sepsiszentkirályi lelkész, a záró istentiszteleten Székely Miklós kövendi lelkész prédikált. A reggeli áhitatot Török István és Kelemen Levente segédlelkészek végezték.

A konferencia az alábbi nyilatkozatot fogadta el:

Az 1900-ban kezdődött ifjúsági mozgalom 1991 július 21—23. napjain Székelykeresztúron tartotta történelmi sorrendben 5. konferenciáját, amelyen az egyházközségek részéről 205 kiküldött és mintegy 90 vendég vett részt.

1. A konferencia szükségesnek látja az unitárius ifjúság lelki megújulását, az ifjúsági szervezet munkájának eredményessége érdekében, a jézusi felhívás szellemében: „Szükség néktek újonnan születetek!” Ez a megújulás nyilvánuljon meg cselekvő vallásosságban, az imádkozás és a templomlátogatás gyakorlásában, a valláserkölcis igazságainak érvényesítésében a mindennapi életben.

2. Lelkiismereti köteleességünk unitárius vallásunkhoz való „kötődés”; valláserkölcis értékeinknek megőrzése, hagyományainknak ápolása Isten és ember szolgálatunkra.

3. Feltétlen parancs és létfeltétel népünkhöz és szülőföldünkhöz való „kötődés”. Ez egyben jelenti az európaiság eszméjének vállalását is.

4. Egyházunk iránt hűséget vállalunk, ugyanakkor egyházunktól biztonszágot, lelkitámaszt várunk.

5. Szükségesnek tartjuk ¹ lehetőség szerint — a nagyobb egyházközségekben újjászervezni az egyleteket és bevonni a belmissziói és emberszolgálati munkába.

6. Az ifjúsági egylet vezetőségét felhívja, hogy a jövő évi konferenciára készítse elő az ifjúsági egylet Alapszabályzatát. A lehetőség szerint negyedévi tudósítást adjon ki az egyletek tájékoztatására.

7. A konferencia felhívja a figyelmet egy ifjúsági otthon megteremtésére: gyűlések, találkozók tartása érdekében.

Az egyházközségi kiküldöttek július 23-án megválasztották az Unitárius Ifjúsági Egylet ideiglenes vezetőségét egy évre; elnök: Kovács István sepsiszentkirályi lelkész; alelnökök: Török Katalin sepsiszentgyörgyi tanárnő és Márkos Ervin oklándi lelkész; titkár: Kovács Sándor teol. hallgató; jegyző: Török István medeséri gyakorló segédlelkész; pénztáros Andrási Gyöngyvér egyetemi hallgató. Választmányi tagok (egyházkörönként 2—2): Bodor Zoltán, Bakó Katalin (kolozs-tordai), Palatka Csilla, Veres Ferenc (maros-küküllői), Czire Szabolcs, Demeter Erika (székelykeresztúri), Biró Éva, Bartha Alpár (székelyudvarhelyi), Pál Annamária és Tordai Enikő (sepsiszentgyörgyi).

Egyetemes Unitárius Lelkészkonferencia

1991. szeptember 3—4. napjain Kolozsváron tartották meg a lelkészek országos értekezletét, melynek témája: *Az egyház megújulásának útja és lehetőségei* volt. Ennek keretében a következő előadásokra került sor: dr. Kovács Lajos püspök: Az unitárius egyház az elmúlt négy évtized alatt; Kedei Mózes székelyudvarhelyi lelkész: Az egyéni megújulás

szüksége; Csongvai Attila szentgericei és Kiss Károly medgyesi lelkész: Az egyházközség (falusi és városi) megújulása; Bencző Dénes homoródmási esperes és Jakab Dénes szentábrahámi lelkész: Az egyházkör megújulása; Fazakas Endre dicsőszentmártoni és Fazakas Ferenc tordai lelkész: Az egyetemes egyház megújulása; Szabó Dezső kolozsvári és Lakatos Gyula homoródkarácsonyfalvi lelkész: Az egyház gazdasági helyzete. Megbeszélésre került még: az egyház szervezeti megújulása és mit vár az egyház a lelkésztől. Végül Bálint Kelemen Attila igazgató a „Brassai Sámuel líceum működése napjainkban“ címen tartott előadást.

A reggeli áhítatot Benczédi Ferenc küküllődombói és Székely Miklós kövendi lelkész tartotta; az esti istentiszteleten Szász Ferenc brassói és Nagy László szőkefalvi lelkész prédikált.

Az értekezlet elnöki teendőit Török Áron sepsiszentgyörgyi és Lőrinczi Károly aranyosrákosi lelkész végezte. A következő konferencia vezetőségébe megválasztották: Szász Ferenc brassói, Kis Károly medgyesi, Rázmány Csaba alsóboldogfalvi, Nagy Ödön várfalvi és Kászoni József homoródszentmártoni lelkészt.

Lelkésznevelés

Teológiai szakvizsgát tett 1991. július 8—12. között Rüszt Tibor és Török István V. éves teológiai hallgató.

A július 15—20. napjain tartott *felvételi vizsga* eredménye alapján az 1991—1992-es tanévre 5 fiú és 2 leány iratkozott be a Teológiai Intézet I. évfolyamára: Kecskés Csaba, Czire Szabolcs, Jenei S. Levente, Dimén József, Csete Árpád, Ferenczi Enikő és Gyerkes Mária Zsuzsanna. Felvételi vizsga nélkül még beiratkozott Miklósi Vári Katalin magyarországi hallgató. Hallgatóink létszáma az I—V. évfolyamon 29.

Július 17-én Léta Sándor petrozsényi gyakorló segédlelkész *lelkész-képesítő vizsgát* tett általános jeles osztályzattal.

Máthé Sándor olthévízi lelkész július 4-én tett sikeres versenyvizsga alapján az 1991—92-es tanévben teológiai tanulmányokat folytat a manchesteri Unitarian Collegeban.

Egyházköri közgyűlések

A székelyudvarhelyi egyházkör 1991. augusztus 11-én a homoródmási, a sepsiszentgyörgyi augusztus 25-én a kőhalom-homoródi, a maros-küküllői szeptember 17—18-án a böződi, és a kolozs-tordai egyházkör szeptember 18—19-én az alsófelsőszentmihályi egyházközségben tartottarévi rendes közgyűlését.

A közgyűlések megtárgyalták az esperesi, családlátogatási, vallásoktatási és szórványgondozási jelentéseket, valamint a gazdasági ügyekről

szóló kimutatásokat. A közgyűlési istentiszteleteken szószéki szolgálatot végeztek: Kiss Ákos recsenyédi, Kelemen Levente marosvásárhelyi és Szén Sándor jobbágyfalvi, Sebe Ferenc kide-besztercei és Andrási György előadótanácsos komjátszegi lelkész.

A sepsiszentgyörgyi közgyűlés istentisztelete keretében avatta fel dr. Kovács Lajos püspök a kőhalom-homoródi egyházközség, kibővített templomát és új tornyát. A hívek adakozásából és egyházi hozzájárulással végzett építést Vass Mózes lelkész ismertette. Az istentiszteleten a gyülekezet kórusa énekszámokat adott elő és az egyházközség tagjai szavaltak.

A közgyűléseken az egyházi központot dr. Kovács Lajos, dr. Erdő János és Andrási György képviselték.

Lelkészi értekezlet

A kolozs-tordai egyházkör lelkészei 1991. szeptember 17—18-án tartották III. évnegyedi értekezletüket a mézskői egyházközségben, melynek tárgyát képezte: dr. Rezi Elek: Az unitárius kereszténység felfogása a szentlélekről és Vargha Jénő László: Az egzisztencialista ihletetté váló pszichológiai irányzatok c. előadása. Az értekezlet alkalmával tartott istentiszteleten Pap László bágyoni lelkész prédikált.

Személyi változások

Biró Lajos medeséri lelkész 1991. július 1-től kinevezést nyert a síménfalvi egyházközségbe.

Dr. Donald Harringtonné Szánthó Anikó lelkész 1991. szeptember 1-től megbízást kapott a homoródjánosfalvi egyházközség gondozására.

Dr. Szász Dénesné Mátéfi Olga székelyudvarhelyi énekes, 33 évi szolgálat után, július 1-vel nyugalmába vonult. Hűségéért köszönetet mondunk, és nyugdíjas éveire Isten áldását kérjük.

■ *Kriza János születésének 180 éves évfordulója* alkalmából 1991. július 7-én emlékünnepelet tartottak Nagyajtán. Az ünnepély Kriza János szobrának (a temesvári Jecza Péter szobrász alkotása) leleplezésével kezdődött. Felavató beszédet dr. Kovács Lajos püspök mondott. Az istentiszteleten dr. Szabó Árpád rektor prédikált; beszédet mondtak: Juhász Sándor alsónémedi és Szilágyi Albert nagyajtai református, Bakó Antal miklósvári katolikus és Tamás János középajtai ortodox lelkészek. Szép műsorral szerepeltek a helybeli és ürmösi tanulók, a bölöni és középajtai fúvószenekar, valamint a baróti református énekkar.

■ *Lelkész-pszichológus találkozót* tartottak 1991. július 22—26. között Gyergyószentmiklóson, melynek keretében az alábbi előadások hangzottak el: A gyermek- és ifjúkor pszichológiai jellemzői; Az általános pszichológia tanításának sajátosságai; A család lelki gondozásának sajátosságai; Az öregek lelki jellemzői és lelki gondozásának lehetőségei; Az iskola-pszichológusi munka sajátosságai; Krízisterápia; Segítő beszélgetés; Személyiség fejlesztő és terápiás módszerek; Bibliai szimbólumok lélektani értelmezése. A találkozón egyházunk részéről Bálint B. Ferenc désfalvi és Nagy László szőkefalvi lelkész, valamint Ilkei Árpád és Sándor Szilárd teol. hallgatók vettek részt.

■ *A homoródjánosfalvi egyházközség* 1991. szeptember 15-én rendezte meg dr. Donald Harringtonné Szánthó Anikó beiktatását. A kinevezési iratot Biró Barna beszolgáló lelkész olvasta fel, ezt követte az új lelkész beköszöntő beszéde. A beiktatást Bencző Dénes esperes végezte; az új lelkészt és a gyülekezetet dr. Kovács Lajos köszöntötte és közös, gyülekezetépítő szolgálatra buzdította őket. Timár Mózes gondnok és a Nőszövetség képviselője a gyülekezet nevében üdvözölték az új lelkészt és fejezték ki jókívánságukat.

■ *Az Unitárius Nőszövetség országos találkozót* rendezett 1991. szeptember 22-én a brassói egyházközségben. A gyűlés istentisztelettel kezdődött, ahol dr. Donald Harringtonné Szánthó Anikó lelkész nő prédikált. Ezután két vitaindító előadás hangzott el: Zsakó Erzsébet: Az unitárius nőmozgalom gyökerei és a női eszménykép alakulása; Sütőné Balázs Erzsébet: Az édesanya, a nő szerepe a családban unitárius szemmel. Az egyházközség tagjai szavalatokkal és énekszámokkal emelték a találkozó hangulatát.

■ *Balázs Ferenc új kopjafájának felavatása* alkalmával emlékűnnepélyt tartottak Mészkon 1991. szeptember 22-én. A szószéki szolgálatot dr. Erdő János főjegyző végezte; előadást tartott Imreh Lajos ny. tanár; a temetőben felavató beszédet mondott Halmágyi Pál ny. lelkész; szavalatok, a tordai, alsófelsőszentmihályi és várfalvi kórusok énekszámai tették emlékezetessé az ünnepélyt. A kopjafát Szombatfalvi József csehétfalvi lelkész faragta.

■ *Bálint Lajos gyulafehérvári római katolikus érseket* 1991. szeptember 29-én iktatták be hivatalába. Az ünnepélyen egyházunk képviselőjében dr. Kovács Lajos püspök, Jenei Dezső főgondnok és dr. Erdő János főjegyző vettek részt. A közebéden dr. Kovács Lajos mondott köszöntőt.

Halottaink

Bedő Béláné Útő Irma Klára, Bedő Béla volt datki lelkész felesége, 1991. július 6-án, 63 éves korában Sepsiszentgyörgyön elhunyt. Temetésén Török Áron lelkész szolgált; a sírnál Gál Jenő esperes és Nemes Dénes ny. lelkész búcsúztatta.

Dr. Kiss Dezső ny. jogtanácsos, a sepsiszentgyörgyi egyházkör 1958—1984 között volt felügyelőgondnoka, július 16-án, életének 84. évében elhunyt. Július 18-án temették a sepsiszentgyörgyi temetőbe; a lelkészi szolgálatot Török Áron végezte.

Németh Sándor lelkész szeptember 16-án, 65 éves korában, Kissolymoson elhunyt. 1926. március 26-án született Csekefalván; 1947-ben tett érettségi vizsgát a székelykeresztúri gimnáziumban; teológiai tanulmányait 1947—1951 között végezte. 1951—1963 között az alsórákosi, 1963-tól a kissolymosi egyházközségben szolgált. Szeptember 18-án temették a kissolymosi templomból. A lelkészi szolgálatot Báró József székelykeresztúri esperes-lelkész végezte. Az egyházi központ nevében Szabó Zoltán torockószentgyörgyi, Péterfi Sándor csekefalvi, az egyházközség nevében Nagy Endre magyarsárosi lelkész mondottak búcsúbeszédet. A székelykeresztúri Szilasi temetőbe helyezték nyugalomra.

Emlékük legyen áldott!

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE

Az előfizetési díj a nyugati országok részére évi 10 dollár.

A Keresztény Magvető előfizetési díja belföldön évi 200 lej, melyet a lelkészi hivatalok útján, vagy közvetlenül az egyházi központba (Episcopia Unitariană, 3400 Cluj, Bdul 22 Decembrie nr. 9) lehet befizetni.

Robert Traer: *Faith in Human Rights (Hit az emberi jogokban)*. Georgetown University Press. Washington, D.C. XI 239 l.

A könyv szerzője eredetileg amerikai presbiterianus lelkész volt, majd ügyvéd lett, azután az etika professzora a San Francisco-i egyetemen, jelenben az Unitárius Világszövetség — IARF — főtákará. Munkája tulajdonképpen az emberi jogok védírata, ugyanakkor vallomás is önmagáról, hitéről és életútjáról. Eszményképe Jézus és Lincoln Ábrahám; életformáló eszméi a kegyelem és szabadság, az üdvösség és emberi jogok. Isten kegyelmével törekedett hitét megélni, mint keresztény és amerikai.

Traer munkája három részre oszlik. Az elsőben az emberi jogok keresztény megalapozásával foglalkozik. Bevezetésképpen megállapítja, hogy az emberi jogok a tapasztalat és történelem eredményei. Nem öncélúak, hanem humanizáló eszközök arra, hogy az emberek teljesebb életet élhessenek. Az emberi jogok problémája viszonylag elég későn jelent meg a történelemben. Első deklarálása vallásos megalapozással Észak-Amerikában történt 1776-ban. Európában először a francia forradalom hirdette meg nem-vallásos, filozófiai háttérrel. A tétéles nemzetközi jogba a 2. világháború után kerültek be, egyrészt az ENSZ Alapokmányában, másrészt az 1948 évi „Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában“.

Az emberi jogok kérdése csak a 20. században került keresztény egyházak érdeklődésének előterébe és lett központi kérdés 1945 után. Gazdag háttere és mondanivalója van az emberi jogok területén elsősorban a protestantizmusnak és az Egyházak Világtanácsának (EVT). A protestánsok szerint az emberi jogok alapja az embernek Istentől adott életjoga és az emberi méltóság. Isten közösséget vállalt ugyanis az emberrel, amennyiben élettel ajándékozta meg és mindazzal, ami az élethez tartozik. Ez pedig jogot jelent a teljes életre, a földi jólétre és az üdvösségre.

Az emberi jogok kérdése nagy szerepet játszott az EVT és a felekezeti egyházi világszervezetek tevékenységében. Az EVT kezdetben a lelkiismereti és vallásszabadságra fektette a hangsúlyt, később azonban az emberi jogok egész körét felvállalta: az emberhez méltó élet, kulturális identitás, népek önrendelkezése, a közösség életében való egyenlő részvétel, vélemény szabadság, az emberi személy méltóságának jogát.

A római katolikus egyházban ez a témakör az 1960-as évektől került az érdeklődés előterébe; az emberi jogok, mint Isten ajándékai és parancsai kaptak szentesítést.

A könyv második részében a szerző az emberi jogok alapját a nem-keresztény vallásokban kutatja. Megállapítja, hogy a kereszténység mellett a judaizmus, buddhizmus, hinduizmus, konfucianizmus, iszlám, vala-